

ЦИВІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ

Малолітні особи не відповідають за заподіяну шкоду. Згідно ст. 1178 ЦК України за заподіяну шкоду особами, що не досягли 14 років несуть відповідальність їхні батьки (усиновлювачі), опікуни, навчальні, виховні та інші установи, якщо вони не доведуть, що шкоду було завдано не з їх вини.

І мати, і батько відповідають за малолітніх за принципом рівної дольової відповідальності. Вони несуть відповідальність за неналежне виконання своїх батьківських прав та обов'язків, які закріплені в Сімейному кодексі України, опікуни, усиновлювачі несуть аналогічну відповідальність.

У разі встановлення опіки за життя батьків, не позбавлених батьківських прав, відповідальність за завдану підопічним шкоду можуть нести солідарно як батьки малолітнього, так і його опікун.

При відшкодуванні шкоди, завданої малолітнім, не виключається можливість укладення письмового договору між особою, зобов'язаною відшкодувати завдану шкоду і потерпілим, чи проста домовленість між ними, що звільняє від необхідності звернення до суду.

Заклади, які зобов'язані здійснювати нагляд за малолітніми – це навчальні заклади, заклади охорони здоров'я, приватні школи, спеціальні навчальні заклади. Вони несуть відповідальність, якщо не доведуть відсутність своєї вини. На заклад, де діти знаходяться невизначений час обов'язок відшкодування шкоди не покладається.

Установа, яка відшкодувала шкоду, має право пред'явити зворотну вимогу до особи, винної у її завданні, яка порушила вимоги педагогічного характеру, наслідком чого стала неправомірна поведінка дитини.

Відповідальність всіх вище перелічених осіб – це відповідальність за власну вину. У зв'язку з цим вони позбавлені права регресної вимоги до малолітнього при досягненні ним повної дієздатності – тобто повноліття (18 років).

Щодо цивільної відповідальності осіб віком 14-18 років, то неповнолітній самостійно відповідає за невиконання договору, укладеного ним самостійно, а також за згодою батьків.

Однак, якщо в неповнолітнього немає майна, достатнього для відшкодування збитків, додаткову відповідальність несуть його батьки.

У випадку заподіяння шкоди неповнолітнім у віці від 14 до 18 років він відповідає на загальних підставах. Якщо в нього немає майна чи заробітку достатнього для відшкодування шкоди, шкода відшкодовується цілком чи у частині, якої не вистачає, його батьками.

У разі відшкодування зазначеної шкоди, батькам надається право довести, що шкоду було завдано не з їх вини.

Обов'язок батьків чи закладу, який за законом здійснює функції піклувальника відшкодувати шкоду припиняється:

- 1) після досягнення особою, яка завдала шкоди, повноліття;
- 2) коли вона до досягнення повноліття стане власником майна, достатнього для відшкодування шкоди.

Батьки зобов'язані відшкодувати шкоду, завдану дитиною, щодо якої вони були позбавлені батьківських прав, протягом 3-х років після позбавлення їх батьківських прав, якщо вони не доведуть, що ця шкода не є наслідком невиконання ними своїх батьківських обов'язків.